

د خپرونکي کتاب

د کتاب پېژندنه

د خپرونکي کتاب د سپېڅلي کتاب د شعري کتابونو لکه د ايوب کتاب، د زبورونو کتاب، د سليمان د متلونو کتاب او د غوره غزل کتاب په شان يو شعري کتاب دی چې له دې سره ټول پنځه کتابونه کيږي. د کتاب په لويه برخه کې متکلم يو حکيم دی چې ځوانو زده کوونکو ته نصيحت کوي. د ځينو روايتونو له مخې، دا کتاب د يهوديانو لوی پاچا سليمان پورې تړل شوی دی، خو د هغه نوم په متن کې نه ښکاري. د پوهانو په عقیده دا کتاب د مسيح د پيداښت نه شاوخوا درې سوه کاله وړاندې راټول شوی دی. په پخوانی اسرائيلی ټولنه کې د رواجونو پر بنياد حکمت (د خدای پېژندنه او له هغه څخه وپره) ډېر مهم ارزښت درلود، او مور او پلار د ښوونکو په توګه د ماشومانو تعليم يې په غاړه و. دغه تعليم د اسرائيلو له هغه ځانګړي تاريخ سره چې په تورات کې راغلی دی، کوم تر او نه درلود او زياتره ورځني ژوند ته بېل شوی و.

د کتاب لیکونکی د ادبي بېلابېلو جوړښتونو څخه کار اخلي لکه نثر، شعر، متل او لنډې کيسې. ځينې مهمې اصطلاحګانې په تکراري توګه راغلي دي، لکه: لوګی او پوکي، په باد پسې منډې وهل، د اسمان لاندې، زيار او زحمت او داسې نور. همدا شان ډېر متضاد الفاظ هم په کتاب کې کارول شوي دي، لکه: حکمت او حماقت، صداقت او

شرارت او داسې نور. په لومړني او اخري فصلونو کې د لوگي او پوکي په اصطلاح ځانگړي ټينگار شوي دي.

د خپرونکي کتاب يو فلسفي کتاب دی چې اصلي موضوع يې د ځمکې په مخ د هغه څه لټون دی چې په دې ژوند کې ښه وي. د قانون استثناگانو ته په کې ډېره اشاره شوې ده (د مثال په توگه، کله کله نېکان هغه څه ترلاسه کوي چې بدکاران د هغه مستحق دي). د ليکونکي په باور د دنياوي گټو ساتل زياتره د باد پسې منډې وهلو په شان دي، چې دا گټې د هماغه باد په څېر تېرېدونکي او له لاسه تلونکي دي. د کتاب په پای کې ليکونکی دې حقيقت ته رسېږي چې ژوند د سيوري په څېر زر تېرېږي. نو مونږ بايد له هغو نعمتونو نه خوند واخلو چې خدای مونږ ته په موقته توگه راکړي دي. زمونږ په ژوند کې کاروبار، شتمني، حکمت او خوند يوازې تر هغه حده پورې ارزښت لري چې مونږ خپل خالق په ياد ولرو.

هغه وخت راتلونکی دی چې «خدای به د هر هغه کار په اړه قضاوت وکړي چې انسان يې ترسره کوي چې د زړه پټ رازونه هم په کې شامل دي، که هغه ښه وي او که بد» (۱۲:۱۴). سره له دې چې ژوند په شک کې دی، خو مرگ او قضاوت حتمي دي، نو پوښتنه دا ده چې مونږ بايد په څه شي پسې منډې ووهو؟

د موضوعگانو لست:

د کتاب سرريزه: ۱:۱-۱۱

د خپرونکي پلټنه: ۱:۱۲ - ۶:۹

نتيجه او موندنې: ۶:۱۰ - ۱۱:۶

خوانانوته نصيحت: ۱۱:۷ - ۱۲:۸

وروستنی خبرې: ۱۲:۹ - ۱۴

د کتاب سریزه

۱ (۱) دا د هغه خپرونکي خبرې دي چې د داود زوی دی او په اورشلیم کې پاچا و.

هرڅه لوگی او پوکی دی

۲ (۲) دا خپرونکی وايي:

«لوگی او پوکی!

لوگی او پوکی!

نو دا هرڅه لوگی او پوکی دي!»

۳ (۳) انسان چې د اسمان لاندې زیار او زحمت وباسي

نو بیا گټه یې څه ده؟

۴ (۴) نسلونه به ځي او نور نسلونه به د هغوی په ځای راځي

خو ځمکه به تر ډېره وخته پاتې وي

۵ (۵) لمر راخپړي او بېرته پرېوځي

او بېرته د يو اتل په شان ستومانه هغه خای ته ځي

چې بيا له هغه خایه راوځي

٦ باد د جنوب خواته لگيږي

بيا تاوېږي، د شمال په لور ځي

او همداسې تاوېږي راتاوېږي

بيا بېرته په خپله لاره راسميږي

٧ ټول سيندونه د بحيرې په لور بهيږي

خو بحيره هېڅکله نه ډکيږي

له هغه خایه چې د سيند اوبه بهيږي

بيا بېرته همدا اوبه هلته روانيږي

٨ ټول شيان دي ستومانه او بې خونده

چې بيان يې له وسه دی بهر

نه سترگې مړې شوي له کتلو

نه غوږونه دي ډک شوي له اورېدلو

هرڅه چې اوس موجود دي (۹)

لا به موجود وي

او څه چې وو پېښ شوي په پخوانيو زمانو کې

بيا به تکرار شي

نو هېڅ کوم نوی شی به نه وي د اسمان لاندې

(۱۰) داسې څه به وي چې څوک وويلی شي:

«وگوره، دا شی نوی نه دی؟»

خو هغه هم له پخوا نه موجود و

کلونه مخکې له مونږ نه

(۱۱) تېر نسلونه د هېچا په یاد نه دي

او حتی هغه راتلونکي نسلونه چې لا نه دي پيدا شوي

هغوی به هم همداسې هېر شي

له هغو خلکو نه چې راځي هغوی نه وروسته

د ژوند د هلو ځلو په اړه خپرنې

١٢) زه خپرونکی په اورشلیم کې د اسراييلو پاچا وم. (١٣) ما پرېکړه وکړه چې په ټوله نړۍ کې چې هرڅه ترسره کېږي ولټوم او هغه په حکمت سره وڅېرم. نو بيا پوه شوم چې خدای د سختو کارونو او تکليفونو دروند بار د انسانانو په اوږو ايښی دی چې پرې بوخت وي. (١٤) ما دا هرڅه چې د اسمان لاندې ترسره کېږي، ليدلي دي. نو وگوره چې دا هرڅه لوگي او پوکي او په باد پسې منډې وهل دي.

١٥) کور شى هېڅکله نه شي سمېدلی

او ناموجود شى نه شي شمارېدلی

١٦) له ځان سره مې وويل: «وگوره، زه دومره پوه او هوښيار سړی شوی يم چې زما څخه مخکې په اورشلیم کې هېڅوک داسې هوښيار نه ؤ تېر شوی.» (١٧) نو پرېکړه مې وکړه چې حکمت وپېژنم او ترڅنگ يې جهالت او حماقت هم وپېژنم، خو زه دې نتيجه ته ورسېدم چې دا کار هم په باد پسې منډې وهل دي.

١٨) څومره چې د چا حکمت لوړېږي

نو هغومره يې کړاوونه هم ډېرېږي

او هغه څوک چې خپله پوهه لوړوي

نو خپل دردونه ډېروي

د عیش او عشرت او د شتمنی گټه

۲ (۱) له ځان سره مې وویل: «راځه چې عیش او عشرت
وازمایم ترڅو له ژوند نه خوند واخلم.» خو چې ومې لیدل دا حالت
هم لوگی او پوکی و. (۲) نو ما فکر وکړ چې

خدا او خوشحالی جهالت دی

او د عیش او عشرت گټه څه ده؟

(۳) په داسې حال کې چې حکمت لا هم زما د زړه لارښوونه کوله،
نو ومې غوښتل دا وڅېرم چې څنگه ځان په شرابو خوشحاله او په
حماقت کې ډوب کړم. غوښتل مې وگورم چې د انسانانو دپاره څه
شی بڼه دی چې د خپل ژوند په لنډه موده کې یې ترسره کړي.

(۴) ما د خپل ځان دپاره لوی لوی کارونه وکړل. ما کورونه ودان
کړل او د انگورو تاکونه مې کښېنول. (۵) د ځان دپاره مې باغونه او
پارکونه جوړ کړل او په هغو کې مې ډول ډول د مېوو ونې کښېنولې.
(۶) ما د راشنو شویو ونو د خړوبولو دپاره د اوبو ډنډونه جوړ کړل.

(۷) ما غلامان او وینځې واخیستلې او په کور کې مې نور غلامان
او وینځې هم زېږېدلې وې. زه د ډېرو رمو او پادو خاوند شوم. زما

څاروي دومره ډېر وو چې زما څخه مخکې په اورشليم کې هېچا نه درلودل. (۸) ما د خپل لاس لاندې سيمو څخه د ځان دپاره سره او سپين زر او د پاچاهانو شتمني راټوله کړه. ما بنځينه او نارينه سندرغاړي راټول کړل او خپل حرمسرای مې له بنایسته بنځو نه ډک کړ چې سړيو يې د عيش او عشرت ارمان کاوه.

(۹) نو زه دومره لوی او ځواکمن شوم چې زما څخه مخکې په اورشليم کې داسې ځواکمن سړی نه ؤ تېر شوی او ما خپل حکمت هم له لاسه ورنه کړ. (۱۰) ما د خپل زړه هر ارمان پوره کاوه. ما د هېڅ ډول عيش او عشرت نه ځان بې برخې نه کړ. زه د دې ټولو له زيار او زحمت نه ډکو کارونو څخه چې ما ترسره کړي وو، خوشحاله وم او دا خوشحالي زما د دې زحمتونو انعام ؤ. (۱۱) نو بيا مې په خپلو ټولو هغو کارونو چې ما کړي وو او ټولو هغو زحمتونو چې د هغو د ترلاسه کولو دپاره مې ويستلي وو، فکر وکړ. نو ومې ليدل چې دا هرڅه لوگی او پوکى، په باد پسې منډې وهل او د اسمان لاندې د هېڅ گټې ترلاسه کول وو.

د حکمت او حماقت څېړنه

(۱۲) بيا ما پرېکړه وکړه چې په حکمت، جهالت او حماقت باندې غور او فکر وکړم. ځکه کوم کس چې له پاچا څخه وروسته راځي هغه نور څه کولای شي، پرته له هغه څه چې پخوا هم شوي وو؟ (۱۳) نو ماته معلومه شوه چې

لکه څنگه چې په رڼا کې له تيارې نه گټه ډېره ده

همداسې په حكمت كې د حماقت نه گټه ډېره ده

١٤ هونبیار انسان په رڼا كې روان وي

خو كم عقل انسان په تياره كې روان وي

نو زه دې نتيجهې ته ورسېدم چې د دواړو انجام يو دی. ١٥ بيا مې له ځان سره وويل: «هغه څه چې په كم عقل انسان باندې پېښېږي په ما به هم پېښ شي. بيا نو زه د حكمت په حاصلولو سره څه گټه ترلاسه كوم؟» او بيا مې له ځان سره وويل: «دا حالت هم لوگي او پوكي دی.» ١٦ ځكه داسې وخت به راشي چې هونبیار انسان به هم د كم عقل انسان په شان تل په ياد پاتې نه شي او دواړه به هېر شي. افسوس چې هونبیار انسان به هم لكه د كم عقل انسان په شان مړ كېږي. ١٧ نو بيا مې زړه له ژوند نه تور شو، ځكه هغه څه چې د اسمان لاندې ترسره كېږي زه يې ډېر په تكليف كړی وم. نو دا هرڅه لوگي او پوكي او په باد پسې منډې وهل دي.

د زيار او زحمت نه ډك كارونه

١٨ د هغو ټولو شيانو دپاره چې د هغو په خاطر مې د يو مزدور په څېر د اسمان لاندې زحمتونه ويستلي وو، زما سره كركه پيدا شوه، ځكه چې دا هرڅه بايد هغه چاته پرېږدم چې زما څخه وروسته راځي. ١٩ څوك پوهېږي چې دغه كس به هونبیار وي يا كم عقل؟ خو بيا به هم هغه د ټولو هغو شيانو خاوند شي د كوم دپاره چې ما د اسمان لاندې زيار او زحمت ويستلی دی او له خپل

حکمت نه مې کار اخیستلی دی، ترڅو هغه ترلاسه کړم. نو دا حالت هم لوگی او پوکی دی. (۲۰) نو بیا ما په دې اړه فکر وکړ او زه د هغو ټولو له زیار او زحمت نه ډکو کارونو څخه ناهیلی شوم چې د اسمان لاندې مې ویستلي وو. (۲۱) دا ځکه چې یو انسان به په حکمت، پوهې او لیاقت سره زیار او زحمت وباسي او یو څه به حاصل کړي، خو وروسته به خپله برخه هغه چاته پرېږدي چې د هغو دپاره یې هېڅ زیار او زحمت نه دی ویستلی. نو دا حالت هم لوگی او پوکی او لویه بدبختي ده. (۲۲) نو انسان د دې ټولو زحمتونو او هلو ځلو څخه چې د یو مزدور په څېر یې د اسمان لاندې وباسي، څه ترلاسه کوي؟ (۲۳) هغه د دردونو نه ډکې ورځې تېروي او ټول کارونه یې سخت او له کړاوونو نه ډک دي. حتی د شپې له خوا به هم د هغه زړه آرامه نه وي. نو دا حالت هم لوگی او پوکی دی.

د ژوند نه خوند اخیستل

(۲۴) نو دا ټول نعمتونه چې انسان یې خوري او څښي او له خپل زیار او زحمت نه خوند اخلي، د هغه له خوا نه دي، بلکې لکه څنګه چې ماته معلومه شوه، د خدای له خوا دي. (۲۵) په حقیقت کې، هېڅوک زما په شان نه شي کولای چې څه وڅوري او له خپل ژوند نه خوند واخلي. (۲۶) ځکه هرڅوک چې خدای راضي او خوشحاله کړي، نو خدای هم هغه ته پوهه، حکمت او خوشحالي ورکوي. خو ګناهکارانو ته د مال او دولت د راټولولو او ذخیره کولو سخت کار ور په برخه کوي او بیا یې ترې نه بېرته اخلي او هغه چاته یې ورکوي چې خدای ترې راضي او خوشحاله وي. نو دا حالت هم لوگی او

د هر شي دپاره ټاکلی وخت

۳ په نړۍ کې د هر شي دپاره وخت ټاکل شوی دی

او هر مقصد په خپلې موقعې ترسره کېږي:

۱ د زېږېدلو دپاره وخت او د مړ کېدلو دپاره وخت

د تخم کولو دپاره وخت او له بېخه ویستلو دپاره وخت

۲ د وژلو دپاره وخت او د روغولو دپاره وخت

د وړاندولو دپاره وخت او د ودانولو دپاره وخت

۳ د ژړلو دپاره وخت او د خندلو دپاره وخت

د ویر دپاره وخت او د ګډا دپاره وخت

۴ د کانو غورځولو دپاره وخت او د کانو ټولولو دپاره وخت

د غېږ ورکولو دپاره وخت او د غېږ نه ورکولو دپاره وخت

۵ د لاسته راوړلو دپاره وخت او د لاسه ورکولو دپاره وخت

د ځان سره ساتلو دپاره وخت او د ځان نه جدا کولو دپاره

د شلولو دپاره وخت او د گنډلو دپاره وخت (۷)

د چوپېدلو دپاره وخت او د غړېدلو دپاره وخت

د محبت دپاره وخت او د نفرت دپاره وخت (۸)

د جگړې دپاره وخت او د سولې دپاره وخت

يو مزدور له خپل زيار او زحمت نه څه گټه اخلي؟ (۹)

ما د سختو کارونو دروند بار ليدلى چې خداى د انسانانو په

اوږو ايښى دى چې پرې بوخت وي. (۱۱) خداى هرڅه په خپل

وخت په سمه او مناسبه توگه ټاکلي دي. د دې ترڅنگ هغه د انسان

په زړه کې د ابدیت پېژندنې ته هم ځای ورکړی دی. خو بياهم انسان

دا وس نه لري چې د خداى په کارونو چې له ازله تر ابدې پورې يې

ترسره کوي، پوه شي. (۱۲) نو زه دې نتيجې ته ورسېدم چې انسان

بايد له دې نعمتونو څخه چې خداى ورته ورکړي دي ترهغې پورې

چې ژوندى دى، خوشحاله اوسي او ښه ژوند وکړي. (۱۳) همدا شان

انسان بايد وځوري، وڅښي او د خپلو ټولو له زيار او زحمت نه ډکو

کارونو نه خوند واخلي، ځکه چې دا د خداى نعمتونه دي. (۱۴) نو

زه دې نتيجې ته ورسېدم چې

هرڅه چې خداى ترسره کړي دي

هغه تر ابدې دوام مومي

نه په هغه کې څه زیاتېدلی شي

او نه هم څه کمېدلی شي

خدای دا ټول په دې خاطر کړي دي

چې خلک له هغه نه وو پرېږي

هر څه چې اوس موجود دي (۱۵)

هغه پخوا هم موجود وو

او څه چې به وروسته موجود وي

هغه هم پخوا موجود وو

ځکه خدای غواړي چې پټ شیان بیا ښکاره شي

له خاورو نه بېرته خاورو ته

نو همدا شان ما د اسمان لاندې دا هم ولیدل: (۱۶)

چېرته چې باید قضاوت وای هلته بدکاري وه

او چېرته چې باید انصاف وای هلته هم بدکاري وه

١٧) له ځان سره مې وويل: «خدای به د نېکانو او بدکارانو په هکله قضاوت کوي. ځکه د هر مقصد او هر کار د قضاوت دپاره مناسب وخت ټاکل شوی دی.»

١٨) بیا مې له ځان سره وويل: «خدای د انسانانو ازمېښت کوي، ترڅو په خپله وگوري چې هغوی د ځناورو نه ښه والی نه لري.»

١٩) ځکه چې د انسانانو او د ځناورو پای یو دی. هغه څه چې په یو پېښېږي په بل هم پېښېږي. یعنې انسانان هم مري او ځناور هم مري. نو دواړه د ژوندون یو ډول ساه لري او انسان له ځناورو نه هېڅ ښه والی نه لري، نو دا هرڅه لوگي او پوکي دي.

٢٠) دواړه یو ځای ته ځي

دواړه له خاورو نه جوړ شوي دي

او دواړه بېرته خاورو ته ځي

٢١) څوک پوهېږي چې له مرگ څخه وروسته د انسانانو د ژوندون روح پورته او د ځناورو د ژوندون روح لاندې ځمکې ته ځي؟

٢٢) نو ماته معلومه شوه چې تر ټولو ښه به دا وي چې انسان په خپل کار کې خوشحاله اوسي، ځکه دا د هغه برخه ده. نو څوک کولای شي چې انسان ته وښايي چې د هغه راتلونکی به څه ډول وي؟

۴ ﴿۱﴾ يوځل بيا مې ټول هغه ظلمونه وليدل چې د اسمان لاندې ترسره کيږي.

ما اوښکې وليدلې د مظلومانو

چې په ځمکه خڅېدلې

خو هېڅوک يې د تسلی دپاره نه ؤ

ظالمان وو ځواکمنان

وو بې وسه مظلومان

خو هېڅوک يې د تسلی دپاره نه ؤ

﴿۲﴾ نو ما هغه کسان نېکمرغه وگڼل چې مړه شوي او له دې نړۍ نه تللي دي، نسبت له هغو خلکو نه چې ژوندي او تراوسه په دې نړۍ کې پاتې دي. ﴿۳﴾ خو له دې دواړو نه نېکمرغه هغه خلک دي چې لا پيدا شوي نه دي، ځکه هغوی تراوسه هغه ټول بد کارونه نه دي ليدلي چې د اسمان لاندې ترسره کيږي.

﴿۴﴾ نو بيا ما وليدل چې ټول زحمتونه او د کار مهارتونه له نورو خلکو سره د سيالي په خاطر دي، چې دا سيالي هم لوگي او پوکي او په باد پسې منډې وهل دي.

٥) کم عقل انسان لاس تر زني وزگار کښېني

او له لوړې نه ځان وژني

٦) نيمه ډوډۍ چې په راحت ترلاسه کيږي

له هغې پوره ډوډۍ نه ښه ده

چې په زحمت او په باد پسې په منډې وهلو ترلاسه کيږي

٧) يو ځل بيا مې د اسمان لاندې د لوگي او پوکي حالت وليده.

٨) يو سپرې و چې هېڅوک يې نه درلود. هغه نه زوی درلود او نه

هم ورور. هغه بې حده زيار او زحمت وويسته، خو بيا هم سترگې يې

په مال او دولت نه مړېدلې. نو له همدې امله هغه به له ځانه دا

پوښتنه کوله چې د چا دپاره زه د يو مزدور په څېر زيار او زحمت

وباسم او له ژوند څخه خوند نه اخلم؟ نو دا حالت هم لوگي او پوکي

او د تکليف او سختۍ نه ډک دی.

٩) له يوه نه دوه تنه ښه دي

ځکه هغوی له خپل زيار او زحمت نه ښه اجوره اخلي

١٠) که يو ولويږي نو بل به هغه پورته کړي

خو افسوس د هغه چا په حال چې يوازې دی

ځکه کله چې ولويږي نو څوک به نه وي چې يې پورته کړي

۱۱ همدا شان که دوه تنه څنگ ترڅنگ پراته وي

نو دواړه به تاوده وي

خو يو کس چې يوازې وي

نو څرنگه ځان تود ساتلی شي؟

۱۲ که په يو کس حمله وشي نو بنايي ماتې وځوري

خو که دوه تنه څنگ ترڅنگ ولاړ وي نو بنايي دوی مقاومت

وکړي

که يوه رسی درې مزي ولري نو په اسانۍ سره نه شلپري

له لوړ مقام نه لوېدل او لوړ مقام ته رسېدل

۱۳ يو غريب خو هونبیار ځوان له هغه سپين بږيري او کم عقل پاچا

نه بڼه دی چې نه پوهیږي څرنگه د پخوا په شان د خلکو مشورې

واوري. ۱۴ داسې ځوان که څه هم په زندان کې وي او يا په

هماغه پاچاهۍ کې غريب زېږېدلی وي نو کولای شي چې تر لوړ

مقامه ورسېږي. ۱۵ ما په دې غور وکړ چې څنگه به د دې ځوان

په شاوخوا هغه ټول خلک چې د اسمان لاندې ژوند کوي، راټولېږي

څوک چې د هغه پاچا په ځای به وروسته لوړ مقام ته ورسېږي.

۱۶ دغه ځوان حتی که په بې شمېره خلکو باندې مشري هم وکړي،

خو راتلونکي نسلونه به د هغه له کارونو څخه خوشحاله نه وي. په

حقيقت کې، دا حالت هم لوگی او پوکی او په باد پسې منډې وهل دي.

له خدای څخه وپره

۵ (۱) کله چې د خدای کور ته ځې نو په خپلو قدمونو پام کوه. هلته د اورېدلو دپاره تلل، له هغه قربانی څخه ښه ده چې د کم عقلانو له خوا وړاندې کېږي. ځکه هغوی په دې نه پوهیږي چې کوم کار ترسره کوي، هغه بد دی. (۲) په خپلو خبرو کې بیره مه کوه او د خپل زړه خبرې پرته له غور څخه خدای ته مه بیانوه، ځکه خدای اسمان کې دی او ته په ځمکه باندې یې. نو له همدې امله پرېږده چې ستا خبرې لنډې وي.

(۳) نو څومره چې ډېر پرېشانه خیالونه ولرې

هغومره خراب خوبونه گورې

او څومره چې ډېرې خبرې کوي

هغومره خپل کم عقلتوب ښکاره کوي

(۴) کله چې خدای ته یو نذر ومني نو هغه بې له ځنډه ورکړه.

خدای له کم عقلانو نه خوشحاله نه دی. کوم نذر دې چې منلی دی

هغه ورکړه. (۵) دا ښه ده چې یو نذر ونه مني، له هغې نه چې ویې

مني خو ور یې نه کړې. (۶) مه پرېږده چې ستا د خولې خبرې تا د

گناه په لور يوسي او د کاهن په وړاندې مه وايه چې تا نه غلطي شوې ده، هسې نه چې خدای ستا په خبرو باندې په غوسه شي او په خپلو لاسونو ترسره شوي کارونه دې تباه کړي.

٧ په رښتيا چې کله خوبونه او خيالونه ډېر شي

نو د لوگي او پوکي په شان خبرې هم ډېرې شي

خو ته له خدای څخه وپره کوه.

٨ که چېرې ته په کوم ولايت کې گورې چې په غريبانو باندې ظلم کيږي او انصاف او صداقت تر پښو لاندې کيږي، نو په دې خبره مه حيرانېږه. ځکه هر مامور د لوړپوړي چارواکي له خوا څارل کيږي او حتی د هغه په سر هم لوړپوړی چارواکی شته. ٩ نو د يو هېواد گټه په دې کې ده چې پاچا په ټولو باندې واکمن وي او ټولې ځمکې وڅاري.

تش لاس راتلل او تش لاس بېرته تلل

١٠ څوک چې له پيسو سره مينه لري

هغه به هېڅکله هم په پيسو مور نه شي

او څوک چې په مال او دولت مين وي

هغه به په خپلو حاصلاتو مور نه شي

نو دا حالت هم لوگی او پوکی دی.

۱۱) خومره چې نعمتونه زیاتیري

هغومره د هغه خوړونکي هم زیاتیري

نو پرته له تشو کتلو، د هغه د خاوند گټه څه ده؟

۱۲) د یو مزدور خوب خوړ وي، که هغه ډیره خوري یا لږه

خو د شتمن سړي مړه گڼده هغه خوب ته نه پرېږدي

۱۳) ما د اسمان لاندې بله لویه بدبختي هم ولیدله. هغه دا وه چې

یو سړي د ځان دپاره شتمني ټولوله چې د هغه د تاوان سبب

گرځېده، ۱۴) او وروسته بیا هغه دغه ټوله شتمني د بدې پېښې له

امله له لاسه ورکړه. که څه هم هغه یو زوی درلود خو هغه یې تش

لاس پرېښود. ۱۵) نو دا سړی لکه څنګه چې د خپلې مور له گڼې

څخه لوخ او تش لاس نړی ته راغلی و هماغسې به له دې نړی

څخه لوخ او تش لاس بېرته ځي، او څه چې یې د خپل زیار او

زحمت له امله ټول کړي دي، هغه به له ځان سره نه وړي. ۱۶) دا

هم لویه بدبختي ده لکه څنګه چې نړی ته راغلی دی هماغسې له

نړی نه به بېرته ځي، او هغه گټه چې په زیار او زحمت یې ترلاسه

کوي، هغه په باد پسې منډې وهل دي. ۱۷) بله دا چې هغه د خپل

ژوند ټولې ورځې په تیاري او ناروغی او په غوسه او غضب کې

تېروي او خپل ځان خوري.

١٨ نو وگوره، ماته معلومه شوه چې خومره سمه او مناسبه ده چې انسان د خپل ژوند په لنډه موده کې چې خدای ورته ورکړې ده، وخورې، وڅښي او د خپل زیار او زحمت نه چې د اسمان لاندې یې وباسي، خوند واخلي ځکه چې دا د هغه برخه ده. ١٩ همدا شان، کله چې خدای هرچا ته مال او دولت ورکړي، او ورسره دا قدرت هم ورکړي چې له هغه نه وخورې او خپله برخه ترلاسه کړي او د خپل زیار او زحمت نه خوشحاله اوسي، نو دا د خدای له خوا یو انعام دی. ٢٠ په حقیقت کې، هغه د خپل ژوند په ورځو باندې فکر نه کوي ځکه خدای هغه په خوشحالیو کې دومره بوخت ساتي چې د اندېښنو دپاره وخت نه لري.

د تېرېدونکي ژوند په اړه غوره نصیحتونه

٦ ١ ما د اسمان لاندې بله بدبختي هم لیدلې ده چې د انسان په اوږو یې دروند بار ایښی دی. ٢ یو سړي ته خدای مال، دولت او عزت ورکړی دی ترڅو له ټولو هغو شیانو څخه بې برخې نه وي چې زړه یې غواړي، خو خدای ورته دا قدرت نه دی ورکړی چې له هغو څخه وخورې او د هغه په ځای یو پردی سړی له هغو څخه وخورې او ترې خوند اخلي. نو دا حالت لوگی او پوکي او لویه بدبختي ده. ٣ که چېرې یو سړی سل ماشومان ولري او حتی ډېر کلونه عمر وکړي او د ژوند ورځې یې ډېرې زیاتې وي، خو که هغه د خپل ژوند له نعمتونو څخه خوشحاله نه وي او په عزت سره ښځه نه شي، نو زه دا وایم چې هغه ماشوم ترې ښه دی چې مړ زېږېدلی وي. ٤ ځکه، مړ زېږېدلی ماشوم نړی ته د لوگي او پوکي په شان راځي، په

٥ تيارې کې بېرته ځي او په هماغه تيارې کې يې نوم فنا کيږي. همداسه شان هغه ماشوم لا د لمر روښنايي هم ليدلی نه دی او نه هم هغه پېژني، خو له هغه سرې نه زيات ارام دی. ٦ که هغه سرې دوه واري او هر وار زر کاله ژوند وکړي، خو که د خپل ژوند نه خوند وانخلي نو څه گټه لري؟ ايا په پای کې به دواړه يو ځای ته لاړ نه شي؟

٧ د انسان ټول زحمتونه د گېډې دپاره وي

خو د هغه گېډه هېڅکله نه مريږي

٨ په حقيقت کې، يو هوښيار سرې

له يو کم عقل نه څه لوړوالی لري؟

که غريب سرې پوه شي چې له خلکو سره ښه چلند وکړي

نو دا هغه ته څه گټه لري؟

٩ هغه سترگې چې په قناعت مري وي

له هغه گېډې نه ښې دي چې تل وږي وي

نو دا حالت هم لوگی او پوکی او په باد پسې منډې وهل دي.

نامعلوم خو ټاکل شوی راتلونکی

۱۰ هرڅه چې اوس موجود دي

په هغو له پخوا نه نوم ایښودل شوی

او دا چې انسان څه دی هغه ټولو ته معلوم دی

نو هغه نه شي کولای هغه چاته په بحث کې ماتې ورکړي

چې ترې نه قوي دی

۱۱ ځکه څومره چې خبرې او بحثونه زیاتېږي

نو هغومره ډېر لوگي او پوکي پیدا کېږي

او دا انسان ته څه گټه لري؟

۱۲ نو په حقیقت کې، څوک پوهیږي چې د انسان دپاره د هغه د

ژوند په لنډه موده کې چې د لوگي او پوکي په شان دی او د سیوري

په څېر تېریږي، څه شی ښه دی. څوک کولای شي هغه ته ووايي

چې راتلونکی به د اسمان لاندې څه ډول وي؟

د انسان دپاره بڼه او گټور شيان

۷ (۱) له قيمتي عطرو نه نېک نامي غوره ده

او د زېږېدو له ورځې نه د مړينې ورځ بهتره ده

(۲) محفلونو ته له تگ نه

جنازو ته تگ غوره دی

ځکه د هر انسان د ژوند پای مرگ دی

او ژوندي خلک بايد دا په زړه کې وساتي

(۳) له خدا نه ژړا بڼه ده

ځکه د مخ په خفگان سره زړه صفا کيږي

(۴) د هوبنيارانو زړه د جنازو په لور ځي

خو د کم عقلانو زړه د خوشحاليو په لور ځي

(۵) بڼه ده چې سپری د هوبنيارانو د ملامتی خبرې واورې

له دې نه چې د کم عقلانو د خوشحالی سندرې واورې

(۶) ځکه چې د کم عقلانو خدا

د اغزو د کړسهار په څپر دی

چې د دېگي لاندې سوځي

نو دا حالت هم لوگی او پوکی دی.

٧ په حقیقت کې ظلم له هونبیار سړي نه جاهل جوړوي

او رشوت د سړي زړه خرابوي

٨ د یو کار له پیل نه د هغه پای غوره دی

له غرور نه صبر غوره دی

٩ زرمه په غوسه کېږه

ځکه غوسه د کم عقل په زړه کې ځای نیسي

١٠ داسې مه وایه:

«ولې پخواني وختونه له اوسني وختونو ښه وو؟»

ځکه داسې ویل د هونبیارۍ خبره نه ده

١١ حکمت انسان ته چې د لمر د روښنایۍ لاندې اوسېږي

د یو میراث په شان ښه او گټور دی

۱۲) ځکه حکمت د انسان پر سر سیوری دی

لکه څنگه چې پیسې د هغه پر سر سیوری دی

خو د حکمت د پېژندلو گټه دا ده

چې د خپل خاوند د ژوند ساتنه کوي

۱۳) د خدای کار ته په غور سره پام وکړه:

څوک هغه شی سمولی شي چې خدای کور کړی دی؟

۱۴) د نېکمرغی په وخت کې خوشحالي وکړه

خو د بدمرغی په وخت کې دې ته پام وکړه:

چې نېکمرغی او بدمرغی دواړه د خدای له خوا دي

ترڅو راتلونکې پېښې له انسان نه پټې وساتي

د انساني حکمت او صداقت حدود

۱۵) ما دا دوه شيان د خپل لوگي او پوکي په شان ژوند په موده کې

لیدلي دي:

هغه نېکان چې د خپل صداقت سره سره

بیا هم له وخت نه وړاندې مړه کیږي

او هغه بدکاران چې د خپل شرارت سره سره

بیا هم اوږد ژوند کوي

نه ډېر نېک او صادق اوسه (۱۶)

او نه هم ځان ډېر پوه او هوښیار وښايه

هسې نه چې ځان برباد کړي

نه ځان بدکاری ته تسلیم کړه (۱۷)

او نه هم کم عقل اوسه

هسې نه چې د خپل ټاکلي وخت نه وړاندې مړ شي

خومره ښه ده چې له هغو دواړو نه (۱۸)

يو خبرداری په پام کې ونيسې

خو هغه بل هم له پامه ونه غورځوي

ځکه څوک چې له خدايه وپريږي

نو هغه دواړه له پامه نه غورځوي

حکمت يو پوه او هوښيار سړي ته د ښار له لسو مشرانو څخه (۱۹)

زيات واک او اختيار ورکوي.

٢٠) په حقيقت کې، هېڅوک په نړۍ کې داسې صادق نه دی چې تل نېک کار وکړي او هېڅکله بدې ونه کړي.

٢١) نو خلک چې خه وايي هغه په زړه کې مه نيسه، هسې نه چې ته د خپل غلام هغه بنکنځلي اوورې چې تا پسې يې کوي، (٢٢) ځکه ته په خپل زړه کې بڼه پوهېږې چې تا هم ډېر ځلي نورو ته بنکنځلي کړي دي.

٢٣) دا ټول شيان ما په خپل حکمت سره وازمايل. نو له ځان سره مې وويل: «راځه په دې شيانو باندې هم ځان پوه کړم،» خو دا زما له پوهې نه بهر ؤ. (٢٤) هرڅه چې اوس موجود دي هغه د انسان له پوهې نه بهر او د هغې پوهېدل ډېر ژور دی. انسان د ژوند دا پټ راز څنگه پيدا کولای شي؟

د حکمت او د ژوند د پټ راز د پيدا کولو ستونزې

٢٥) نو بيا ما په دې اړه فکر وکړ ترڅو په هرڅه باندې ځان پوه کړم، هغه وڅېرم او حکمت او د ژوند پټ راز پيدا کړم. همدا شان ما دا هڅه هم وکړه چې په دې ځان پوه کړم چې بدکاري څومره کم عقلتوب او حماقت څومره جهالت دی. (٢٦) نو يو وار بيا پوه شوم چې هغه بڼځه له مرگ څخه ډېره ترڅه ده کومه چې د زړه نيت يې د بنکاري د دام او لاسونه يې د زندان د زنځيرونو په څېر دي. هرڅوک چې خدای راضي او خوشحاله کړي، نو له هغې څخه ځان ژغوري، خو گناهکار د هغې په دام کې رانښلي. (٢٧) نو څېړونکي وويل: «وگوره، زه د ژوند د پټ راز د څېړنو په موده کې ورو ورو

دې نتیجې ته ورسېدم، (۲۸) چې دغه پټ راز چې زما زړه په وار وار غوښتل هغه پیدا کړي، تراوسه نه دی پیدا شوی.

ما د زرو کسانو په منځ کې یوازې یو نېک سړی پیدا کړی دی

او د دې ټولو په منځ کې مې حتی یوه نېکه ښځه هم پیدا نه

کړه

(۲۹) نو ما یوازې دا حقیقت پیدا کړ چې خدای انسان نېک پیدا کړی دی خو هغه د ډېرو نورو نقشو په لټه کې دی.»

۸ (۱) د حکمت خاوند څوک دی؟

څوک د یو موضوع په څرگندولو پوهیږي؟

د یو انسان حکمت د هغه څېره روښانوي

او د هغه سخت صورت نرموي

د خدای د وپړې او د پاچا د اطاعت په اړه نصیحتونه

(۲) زما نصیحت دا دی چې د پاچا د حکم څخه اطاعت وکړه،

ځکه خدای له هغه سره وعده کړې ده. (۳) نو د هغه د حضور

څخه په تلوو کې بېرته مه کوه او د هغو خلکو سره مه یوځای کېږه

چې د هغه په ضد دسیسې جوړوي، ځکه پاچا هر هغه څه کولای

شي چې زړه یې وغواړي. (۴) په حقیقت کې، د پاچا حکم تر

هرڅه لوړ دی او هېڅوک هغه ته نه شي ویلی چې ته څه کوي؟ (۵)
څوک چې د هغه حکم ومني نو هغه به په هېڅ یوه دسیسه کې برخه
وانخلي، او هوښیار سړی په مناسب وخت او سم قضاوت باندې
پوهیږي. (۶) که څه هم انسان ډېرې بدبختی گالي خو د هر مقصد
دپاره مناسب وخت او سم قضاوت ټاکل شوی دی.

(۷) انسان نه پوهیږي چې راتلونکی به څه ډول وي، نو څوک
کولای شي بل چاته ووايي چې څه به پېښیږي؟

(۸) لکه څنګه چې هېڅوک د ژوند د ساه د ساتلو اختیار نه
لري

همدا شان هېڅوک د خپل مرگ د ورځې اختیار هم نه لري

لکه څنګه چې هېڅوک د جگړې په وخت د رخصتی اجازه نه

لري

همدا شان هېڅوک په خپلو بدکارانو ځان نه شي ژغورلی

(۹) کله چې ما په خپل زړه کې هر هغه څه ته چې د اسمان لاندې

ترسره کیږي فکر وکړ، نو ومې لیدل چې کله کله یو انسان په بل

انسان باندې واک او اختیار لري او هغه ته زیان رسوي.

(۱۰) نو بیا ما ولیدل چې د بدکارانو مړي ښخ شوي وو. هماغه

بدکاران چې سپېڅلي ځای ته تلل راتلل، په هغه ښار کې چې هغوی

بد کارونه ترسره کړي وو، د خلکو له خوا ستایل کېدل. نو دا حالت

هم لوگي او پوکي دی. (۱۱) کله چې بدکارانو ته د هغو د بدو کارونو په خاطر سمدلاسه د سزا پرېکړه ونه شي، نو د انسانانو زړه د بدکاری په لور هڅول کېږي. (۱۲) که څه هم یو گناهکار ښايي سل واړې بد کارونه وکړي او لا هم اوږد ژوند ولري، بیا هم زه پوهېږم چې دا به له خدای څخه وېرېدونکو خلکو سره ښه په مخ ځي، ځکه چې دوی له هغه څخه په وېره کې ژوند کوي. (۱۳) خو له بدکار انسان سره به دا ښه په مخ نه ځي، او د هغه د ژوند ورځې به د سیوري په څېر اوږدې نه وي، ځکه چې هغه له خدای څخه په وېره کې ژوند نه کوي. (۱۴) دلته د لوگي او پوکي څخه ډک حالت د ځمکې په مخ موجود دی:

ځینې نېکان هغه څه ترلاسه کوي

چې بدکاران د هغه مستحق دي

خو بیا ځینې بدکاران هغه څه ترلاسه کوي

چې نېکان د هغه مستحق دي

نو له ځان سره مې وویل: «دا حالت هم لوگي او پوکي دی.»

(۱۵) نو زه له ژوند نه د خوند اخیستلو سپارښتنه کوم، ځکه چې د اسمان لاندې له دې نه بل ښه کار نشته چې انسان وخورې، وڅښي او خوشحاله اوسي. نو دا خوشحالي به د هغه د ژوند په موده کې او د هغه په زیار او زحمت کې له هغه سره مل وي چې خدای هغه ته د اسمان لاندې ورکړې ده.

د خدای د کارونو پټ راز

١٦ کله چې ما د حکمت د پېژندلو هڅه وکړه ترڅو د ځمکې په منځ کې هر کار ترسره کېږي وڅېرم، که څه هم دا کار د یو کس د شپې یا د ورځې له خوب کولو څخه مخنیوی کوي، ١٧ نو بیا ما ټول هغه کارونه ولیدل چې خدای ترسره کړي وو. په حقیقت کې، هېڅوک دا پټ راز نه شي پیدا کولای چې د اسمان لاندې خدای کوم کارونه ترسره کړي دي. انسان د خپل ټول زیار او زحمت سره سره چې د هغه په لټولو کې یې وباسي، لا هم نه شي کولای دا راز پیدا کړي. حتی که یو پوه او هوښیار سړی دعوه وکړي چې زه د خدای په کارونو پوهېږم، خو په حقیقت کې، هغه به هېڅکله دا راز پیدا نه کړي.

د انسانانو پای

٩ نو ما په دې ټولو کارونو باندې فکر وکړ، ترڅو دا هرڅه وڅېرم. زه دې نتیجې ته ورسېدم چې نېکان او هوښیاران او د هغوی کارونه د خدای په لاس کې دي. دا چې له انسان سره مینه کېږي یا کرکه، خو هېڅوک په دې نه پوهیږي چې د انسان په راتلونکې کې به څه پېښیږي.

٢ څه چې په یو پېښیږي

هغه په بل هم پېښیږي

نو د ټولو پای یو دی

څوک چې نېک کاره وي

او څوک چې بدکاره وي

څوک چې پوره پاک وي

او څوک چې ناپاک وي

څوک چې قرباني ورکوي

او څوک چې قرباني نه ورکوي

څه چې له بڼه سرې سره کېږي

هغه د گناهکار سره هم کېږي

څه چې له قسم خوړونکي سره کېږي

هغه له قسم څخه وېرېدونکي سره هم کېږي

٣ دا بله بدبختي ده چې د اسمان لاندې په هر شي باندې

پېښېږي، چې د ټولو پای یو دی. همدا شان د انسانانو زړونه له

شرارت نه ډک دي، او ترڅو چې ژوندي دي په زړونو کې یې

جهالت وي، بیا دوی له مړو سره یوځای کېږي. ٤ په یقین سره

څوک چې د ژونديو په منځ کې دی هغه په دې تمه دی چې له مړ

زمرې نه ژوندی سپی بڼه دی. (۵) ځکه ژوندي په دې پوهیږي

چې دوی به مړه شي، خو مړي په دې هېڅ نه پوهیږي.

مړي نور هېڅ اجوره نه لري

او حتی د هغوی یاد له منځه ځي

(۶) هغه څه چې هغوی ورسره مینه لرله

او له هغه څه نه چې هغوی ترې کرکه کوله

او له هغه چا سره چې هغوی سیالي لرله

هغه پخوا له منځه تللي دي

او دوی نور هېڅکله په هغه څه کې برخه نه لري

چې د اسمان لاندې ترسره کیږي

(۷) نو څه او خپل خواږه په خوښی سره وخوره، او خپل شراب په

خوشحاله زړه وڅښه، ځکه چې خدای لا پخوا ستا له دې کارونو

څخه راضي او خوشحاله دی. (۸) ستا جامې دې د بنادیو دپاره تل

سپینې وي او خپل سر په قیمتي تېلو غوړوه. (۹) د خپل لوگي او

پوکي په شان ژوند په موده کې له خپلې گرانې بڼځې سره د ژوند نه

خوند واخله. دا خدای دی چې دا د لوگي او پوکي په څېر ورځې یې

تاته د اسمان لاندې درکړې دي. ځکه چې دا خوشحالي ستا د ژوند

او د هغه زیار او زحمت برخه ده چې د یو مزدور په څېر یې د

اسمان لاندې وباسې. (۱۰) هر هغه څه چې ته په خپلو لاسونو ترسره کوي هغه په خپل ټول قوت سره ترسره کړه، ځکه چې په قبر کې نه کار شته، نه نقشه شته او نه هم پوهه او حکمت شته، هغه ځای چې ته به په پای کې ورته ورځي.

وخت او بخت

(۱۱) يوځل بيا ما د اسمان لاندې وليدل:

منزل ته زر رسېدل تل د تېزو مندې وهونکو په برخه نه وي

د جگړې گټل تل د قوي جنگياليو په برخه نه وي

د ژوند د وسيلو ترلاسه کول هم تل د هوبنيارانو په برخه نه وي

د شتمنۍ گټل هم تل د عقلمندو په برخه نه وي

او نه هم بری تل د پوهانو په برخه وي

ځکه وخت او بخت به د دې هر يو انجام وي

(۱۲) دا هم حقيقت لري چې هېڅوک له دغه ټاکل شوي وخت څخه

خبر نه دی!

لکه ماهي چې په جال کې ونيول شي

يا مرغی چې په لومه کې راونيول شي

نو انسانان به هم همداسې په دام کې راگېر شي

او بدبختي به ناخاپه په هغوی باندې نازله شي

۱۳) ما د اسمان لاندې د حکمت په اړه دا هم لیدلي دي چې په ما باندې یې ډېره اغېزه کړې ده. ۱۴) یو کوچنی ښار و چې یو څو سړي په کې اوسېدل، او یو قوي پاچا پرې حمله وکړه، هغه یې کلابند کړ او لښکر یې د هغه ښار د دېوالونو د ماتولو دپاره قوي وسیلې جوړې کړې. ۱۵) خو په هغه ښار کې یو غریب خو هوبنیار سړی پیدا شو چې په خپل حکمت سره یې هغه ښار وژغوره. خو هغه غریب سړی هم د خلکو له خوا هېر شو. ۱۶) نو زه دې نتیجې ته ورسېدم چې

له قوت نه حکمت ښه دی

خو د غریب سړي حکمت ته په سپکه سترگه کتل کیږي

او هېڅکله د هغه مشورو ته غور نه نیول کیږي

له حماقت څخه د حکمت لوړوالی

۱۷) د هوبنیارانو نرمې خبرې

د حاکم له هغو چیغو نه زر اورېدل کیږي

چې د احمقانو په منځ کې

١٨ له جنگي وسلو نه حکمت ښه دی

خو يو گناهکار ډېر څه له منځه وړي چې هغه ښه دي

١٠ لکه څنگه چې مړه مچان د خوشبويه عطرو بوی

خرابوي

همدا شان لږ حماقت هم حکمت او شوکت ته زیان رسوي

٢ د هونبیار سړي زړه هغه د سمې لارې په لور بیایي

خو د کم عقل سړي زړه هغه د گمراهۍ په لور بیایي

٣ يو کم عقل انسان حتی که په لاره هم روان وي، خو ناپوهه

وي

او هغه خپل حماقت هر چا ته ښکاره کوي

٤ که حاکم درباندي په قهر شي نو خپل مقام مه پرېږده

ځکه چې د لویې خطا په وخت کې نرمه ژبه قهر سړوي

٥ ما د اسمان لاندې بله بدبختي هم ولیدله. په حقیقت کې، د

واکدار له خوا دا غلطی کیږي چې

٦ کم عقل سړي لوړو مقامونو ته پورته کېږي

خو شتمن سړي په ټیټو مقامونو کې پاتې کېږي

٧ ما لیدلي چې

غلامان په اسونو باندې ناست دي

خو شهزادگان د غلامانو په شان

په پښو باندې روان دي

٨ څوک چې کنده کیندي نو ښایي په خپله په کې ولویږي

او څوک چې دېوال وړانوي نو ښایي مار هغه وچيچي

٩ څوک چې له کان نه تیرې راوباسي نو ښایي خپل ځان ټپي

کړي

او څوک چې لرگي ماتوي نو ښایي خپل ځان ژوبل کړي

١٠ که تبر پخ وي او مزدور هغه تېره نه کړي

نو د هغه کارول ډېر زور غواړي

خو په حکمت کې گټه دا وي

چې بريالیتوب منځ ته راوړي

١١) که مار مخکې له منتر ویلو څخه سړی وچيچي

نو د مارگير په منتر ویلو کې گټه څه وي؟

١٢) هونبیار سړي ته د خپلې خولې په خبرو عزت ورکول

کيږي

خو د کم عقل د خولې خبرې د هغه د تباهي سبب کيږي

١٣) د هغه خوله په حماقت سره خلاصیږي

او د خولې خبرې يې په شرارت او جهالت سره ختمیږي

١٤) کم عقل سړی ډېر غږیږي

خو انسان نه پوهیږي چې راتلونکی به څه ډول وي

او څوک هغه ته ویلی شي چې څه به پېښیږي؟

١٥) په زیار او زحمت سره کم عقل سړی ستړی ستومانه کيږي

او هغه نه پوهیږي چې په کومه لاره ښار ته رسیږي

١٦) افسوس دې وي په تا ای وطنه

کله چې ستا پاچا یو بې تجربه او کم عقل ځوان وي

او ستا شهزادگان په سهار کې

په ډېر خوراک او نشو کې ډوب وي!

١٧ بختور يې ای وطنه

کله چې ستا پاچا د يو باعزته کورنۍ زوی وي

او ستا شهزادگان د خپل طاقت په خاطر

په مناسب وخت کې وځوري

او له نشو او مستيو نه

خپل ځانونه لېرې وساتي

١٨ د لټې له امله د کور چت سوری کېږي

او د بېکاره لاسونو له امله بام څڅېږي

١٩ خواړه د خدا او خوند دپاره وي

او شراب ژوند ته خوشحالي راولي

خو پيسې د دواړو دپاره وي

٢٠ په خپل زړه کې هم پاچا ته بنکنځلې مه کوه

حتی په خپله کوټه کې هم يو شتمن پسې لعنت مه وايه

کېدای شي د هوا مرغی ستا خبرې هغوی ته ورسوي

يا وزر لرونکی مرغه دا الفاظ تکرار کړي

د انساني پوهې حدود

۱۱ (۱) خپلې دانې په لمدۀ ځمکه کې وشینده

ځکه خو ورځې وروسته به ته هغه بېرته حاصل کړي

(۲) د خپلو دانو یوه برخه له اوو اتو کسانو سره شریکې کړه

ځکه ته نه پوهېږي چې په ځمکه باندې به څه افت راځي

(۳) که ورپېڅې نمجنې او درندې شي

نو په ځمکه باندې باران ورېږي

او که ونه جنوب یا شمال لوري ته چپه شي

نو په هماغه ځای به پرته وي چې پرې رالویږي

(۴) څوک چې د باد لوري ته گوري هغه بیا څه نه کړي

او څوک چې ورپېڅو ته گوري هغه بیا حاصل نه رېږي

(۵) لکه څنګه چې ته نه پوهېږي

چې باد له کوم ځایه لگيږي

یا د امیدوارې ښځې په گېډه کې

ماشوم څرنگه لوييږي

نو همدا شان ته د خدای په کارونو هم نه پوهېږي

چې دا دواړه د هغه له خوا ترسره کيږي

په سهار کې خپل تخم وکره ⑥

او په ماښام کې هم لاس تر زني مه کښېنه

ځکه ته نه پوهېږي چې په کوم کار کې برياليتوب شته

په دې کار کې یا په هغه بل کار کې

یا په دواړو کې په برابره توگه برياليتوب شته

ځوانانو ته نصيحت

په ځلميتوب کې له خپل ژوند نه خوند واخله

نو د لمر روښنایي څومره خوږه ده او د انسان دپاره څومره ښه ⑦

ده چې د لمر د روښنایي لاندې واوسيږي. ⑧ په حقيقت کې، یو

سړی چې ډېر کلونه عمر کوي هغه باید خوشحالي وکړي او له خپل

ژوند نه خوند واخلي، خو هغه بايد په ياد ولري چې د تيارې ورځې
ډېرې زياتې وي. نو هرڅه چې په راتلونکې کې پېښېږي هغه ټول
لوگي او پوکي دي.

٩ نو ای ځوانه! د ځوانۍ په ورځو کې خوشحالي وکړه او د خپل
ځلمیتوب له هرې شېبې نه یې خوند واخله. چېرته چې ستا زړه ځي
او سترگې دې گوري هلته دې ستا پښې هم لارې شي. خو په دې
پوه شه چې خدای به ستا د زړه د ارمانونو او عملونو قضاوت وکړي.
١٠ له خپل زړه څخه غم او غوسه لېرې کړه او له خپل بدن څخه
درد او کړاو وباسه، ځکه چې ځوانی او د ځلمیتوب سباوون لوگی او
پوکی دی.

خپل خالق په یاد لره

١٢ ١ مخکې له دې چې درباندي سختې ورځې راشي

او هغه کلونه راشي چې ته ووايي:

«نور زما د ژوند خوند نشته»

نو د ځوانۍ په ورځو کې خپل خالق په یاد لره

٢ مخکې له دې چې د لمر رڼا کمه شي

او د سپوږمۍ او ستورو روښنایي لاره شي

او د باران د وړېدو نه وروسته

تورې وړېځې بېرته په اسمان کې رابنکاره شي

نو خپل خالق په یاد لره

❶ مخکې له دې چې د کور ساتونکي په لړزېدو شي

او د قوي سړيو ملاګانې کړوېې شي

کله چې ميچن کوونکې بنځې کمې او کار يې بند شي

او د مېرمنو په سترګو چې له کړکيو لاندې ګوري، پرده

رابنکته شي

❷ او د کوڅو دروازې بندې شي

کله چې د ميچن کړسهار ټيټ او چوپ شي

او د مرغيو په سهارنۍ نغمو باندې انسان له خوبه راوينس شي

او بيا ټول غبرونه هغه ته ټيټ او بند شي

نو خپل خالق په یاد لره

❸ بله دا چې انسان ته له لوړ ځايه د لوېدو وېره پيدا شي

يا په لارو کوڅو کې ورته د خطرونو اندېښنه پيدا شي

او د بادام ونه غوتې ونيسي او گلان په کې بڼکاره شي

يا ملخ په ځمکه ستومانه په څښېدلو شي

يا په انسان کې د شهوت شوق ختم شي

نو خپل خالق په ياد لره

ځکه انسان گور يعنې خپل تلپاتې کور ته ځي

او ماتم کوونکي په کوڅه کې

له هغه نه شاوخوا تاوېري راتاوېري

مخکې له دې چې د سپينو زرو زنجير وشلېري (٦)

يا د سرو زرو کاسه کړوپه شي

يا د اوبو منگي د چينې ترڅنگ مات شي

يا د شاه خرڅ ټوټې ټوټې شي

نو خپل خالق په ياد لره

مخکې له دې چې انسان بېرته خاورو ته لاړ شي (٧)

له کومې څخه چې جوړ شوی ؤ

او د ژوندون روح يې بېرته خدای ته لار شي

چې هغه يې د هغه په پوزه کې پوکړی و

نو خپل خالق په یاد لره

۸ دا خپرونکی وايي:

«لوگی او پوکي!»

نو دا هرڅه لوگی او پوکي دي!»

وروستنی خبرې

د یو شپون زده کړې

۹ نو بله خبره دا ده، چې دا خپرونکی ډېر پوه و او په هرڅه چې

پوهېده، نورو خلکو ته يې ورزده کړل. هغه ډېر متلونه وڅېړل، په

هغو باندې يې غور او فکر وکړ او هغه يې راټول کړل. ۱۰ دې

خپرونکي هڅه وکړه چې خواږه الفاظ پیدا کړي او په رښتیني توگه

خپل د حقیقت خبرې پرې وليکي.

۱۱ د هونبیارانو خبرې

لکه د شپونو د لښتو په شان دردناکه دي

او د ادیبانو د متلونو ټولگې

د تېرو مېخونو په شان گټورې دي

نو دا شيان يو شپون

خپلې رمې ته ورزده کوي.

له خدای څخه وپره او د انسان قضاوت

۱۲ نو ای زما زويه! دې نورو خبرو ته مې هم پام وکړه. د کتابونو

ليکل به هېڅکله ختم نه شي او په ډېرو لوستلو او زده کولو سره

سړی ستړی ستومانه کيږي.

۱۳ خبرې ختمې شوې او هرڅه واورېدل شول. نو له خدای څخه

وپره کوه او د هغه له حکمونو څخه اطاعت کوه، ځکه چې دا د هر

انسان دنده ده. ۱۴ نو خدای به د هر هغه کار په اړه قضاوت وکړي

چې انسان يې ترسره کوي چې د زړه پټ رازونه هم په کې شامل

دي، که هغه بڼه وي او که بد.